

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 hűnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 18.

A Schweidel-szobor üzenete.

Egy szobor áll már a tizenhárom közül. Zombor városa állította Schweidel Józsefnek, a győzelmes huszárgenerálisnak, a tizenhárom vértanu egyikének.

Ez csak egy tizenharmadrésze annak a kötelességnek, amely reánk várakozik. Szobrot kell állítani mind a tizenháromnak. Ott legyen nevük a dalban, daliás alakjuk tündöklő szobrokban, tetteik, nemes jellemük valamennyiünk szívében. Meg kell mutatnunk, hogy vértanu haláluk el nem muló dicsőséget hozott nekik.

Meg kell mutatnunk, hogy a hazafiak sirjának felirata: a nemzet feltámadása.

Ki volt Schweidel József? Kevesen tudnak róla többet, mint hogy egy volt a 13 közül. Kevesen tudják, hogy Schweidel parancsára dördült el az első magyar ágyú Jelliasich ellen. Nagy fontosságú volt az az ágyuszó! Ez dokumentálta kétségtelenül, hogy a magyar hadsereg kész szembeszállani az osztrák hadsereggel. Kevesen tudják azokat a merész, döntő támadásokat felsorolni, amelyekkel Schweidel József huszárai élén félelmissé tette magát. Simonyi őbester volt az ő első ezredese, amellet méltó tanítványa. De azt tudjuk róla mindannyian, hogy egy volt a 13 közül!

Es ez elég arra, hogy nevének örök emlékezte legyen a nemzet szívében.

Zombor városa büszke lehet arra, hogy ő állította az első szobrot egy honvédtábornoknak. Ama vidéken még nem egészen erős a magyar hazafiság. Horvát és szerb lázadók által feldult boldog egyetértés hamvaiból kellett felépíteni az új-kort — nem csoda, hagyenge még az épület.

Schweidel szoboralakja ott fog őrt állani a magyar hazafiság felett. Hirdetni fogja német nevével, magyar vitészségével, hogy a ki itt született, a kinek kenyerét ez a hősök vérével áztatott föld termi meg, annak magyarrá kell lennie szívében, tetteiben.

Vajh megértik-e azon a tájon, a hol a nagyapák egykor idegen bérért támadtak ellenünk?

Zombor példája pedig üzenet más városoknak is. Szerencsésebb, boldogabb, nyelvükben magyarabb városoknak. Hát ennek az üzenetnek lesz-e megértője?

Tizenkét tábornoknak nincs még szobra. Nincs szobra az első miniszterelnöknek. Nincs szobra a főrendiház ősz elnökének, nincs a pozsonyi hős szerzetesnek, Komárom védőjének, Branyiszko hősenek. Pedig ércbe öntve kell állaniok valamennyinek. Évről-évre egy-egy gyöngyreteget hagynak sirjukon a hulló falevelek; halványodik emlékeztük, sirba szállanak élő emlékeik, vitéz fegyvertársaik. Addig

kell azokat a szobrokat felállítani, míg sajog a szív a veszteségen, míg nemcsak a hazafi lelkesedik nemzete hősein, hanem a gyermek az édesapa cselekedetein!

Szobrot állítsunk valamennyiüknek. Népesítsük be ércalakjaikkal Magyarországot, hadd lássa a késői nemzedék is, hogy a hazáért elveszni: halhatatlanság e földön is.

Nem érez Nagyvárad valami szegénykezést Zombor példáján?

Van nekünk 48-iki hősnünk, nem is egy. Egy katona, és egy polgár. Mind a kettő számottevő vezéralakja ama feledhetetlen időknek. Vértanu mind a kettő. Az egyiknek van — emléktáblája, a másiknak pedig szobra — lesz.

Hanem azért mi nagy magyar város vagyunk, akik a hazafias átiratok fölött is szuverén büszkeséggel térünk napirensre s mégsem veszélyeztetni a hazafiasságunkat. Tette volna csak Zombor, majd ráolvasnák a vadrác huszonötöt!

Zombor példája rázza fel a mi alvó magyar vérünket is. Negyvennyolczadiki feledhetetlen hőseinknek mutassuk meg, hogy csakugyan nem feledtük őket. Állítsuk szemeink elé nemes alakjaikat. Hullanak a levelek minden évben a sírokra is, az emlékeztetre is — tavaly Nagy Sándor tábornokról halottak estéjén már az ifjuság sem emlékezett meg, Szacsavay nevét pedig csak a városi költségvetésben

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A jó pajtások.

Irta: Kovács Irén.

Egyik panasz a másikat érte a korcsolyázó tó posványos vize miatt.

Végre elhatározta Szeged város tanácsa, hogy kinyitja fülét a sok panasz befogadására s egy közgyűlés alkalmával az is el lett határozva, hogy egy bizottság küldessék ki a panasz mibenlétének megvizsgálására.

Bizony ázsiai állapotot találtak a tó körül. S így azután több meghalgotott és mellőzött indítvány között végre találtak egyet a mely elfogadtatott s a mely szerint el lett határozva, hogy a korcsolyázó tóból a vizet ki kell szivattyuzni és felkell tölteni.

Hozzá is fogtak hamarosan a munkálathoz.

Míg az egyik oldalán a tónak két hatalmas szivattyu húzta ki a vizet, a másik oldalán a kocsi sora hordta a földet.

Volt azután a környék lakóinak egy ideig

szórakozásuk. A szivattyuk kíváncsiak sokaságától volt mindig körülvéve, kiknek a szerint nőt meglegedésük és örömük, a mint fogyott a tóból a víz.

Hanem senki sem örült úgy a tó feltöltésének, mint Kopasz Vera.

A mióta meghallotta Csamango Péter ostorának pattogását, azóta felverte az egész udvart dalolásával. Nem birt a kedvével.

Eddig csak vasárnap találkoztak a templomnál, délután pedig a «Buknerba» a hol aztán mindig együtt táncoltak a mióta Horog Balázst elvitték katonának. Mert míg itthon volt Horog Balázs nem engedte át a helyét senkinek Kopasz Vera mellett.

De a fránya tudná ezeket a lányokat ki ismerni, Kopasz Vera is mintha sohasem ismert volna Csamango Péteren kívül mást, úgy ragyog a szeme, ha csak az ostroma pattogását is hallja.

A Csamango Péter lovainak meg olyan furcsa szokásuk volt, minél jobban pattogott az az ostor, annál csendesebben lépkedtek.

A Csamango Péter ostroma meg mindig a Kopasz Veráék háza táján pattogott. Kopasz

Verának meg mindig akkor kellett a kutra vízért menni, mikor azt az ostort hallotta pattogni.

Igy aztán a hogy Kopasz Vera kilépett a kis kapun Csamango Péter megakasztotta a gyeplőt, leugrott a kocsirol s a lánynyal mentek együtt egy darabig.

Amikor a péter kocsija befordult a tó felé elváltak, Vera gyorslépéssel átment a másik utcába s a kuton tele eresztette a vizes »köcsögöt» Mire Péter lehányta a földet s megfordult Vera is oda ért s azután mentek megint együtt a kiskapuig.

Sokszor két utat is meg tettek, hogy nem is szóltak egymáshoz, de azért ök azt az utat el nem hagyták volna. Hisz nem beszélhet mindig az ember!

Egyszer a mikor Péter leugrott a kocsirol Vera nem is várta, hogy megszólítsa:

«Többet nem gyűvök csak egyszer napon-ta vizér»

«Nem-e? Hát aztán mér?» kérdi a legény.

«Hát a Dobó Pörzsi nő mög szólította édes anyámnak, hogy sokat jár a lánya a kut-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

jainál ugymint idült

influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Covegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál

piruló néhány ezer korona emlegeti évente. A feledés avarjából emelje ki alakjait Zombor példája s kegyeletünket ne érczes, de üres és röpke beszédekkel, hanem késői utódokhoz is szózatot ércszobrokkal mutassuk meg. Zombor példája kötelességünk tette, hogy Szacsavay és Nagy Sándor ragyogó alakjait érc örökítse meg szűkebb hazájukban, Nagyváradon.

Ez a Schweidel-szobor üzenete.
Vajh megértjük-e? Dr. K. A.

A politikai válság.

Burián báró Budapesten.

Budapest, május 18.

Báró Burián István ma délelőtt fél tíz óra-kor hagyta el a Hungária-szállóban levő lakását, azonban a mai délelőtt anélkül mult el, hogy missziójának megfelelően a koalíció tagjaival érintkezésbe lépett volna. Kossuth Ferencz, a szövetség baloldali elnöke ugyanis nincsen Budapesten s csak este érkezik meg Zomborból, ahol részt vett a Schweidel-szobor leleplezési ünnepén. A homo regius pedig vele akar először találkozni s így a mai délelőttöt arra használta fel, hogy a vezérbizottság tagjainál leadja névjegyet. Kocsira ült s a követi kezű politikusokat kereste fel: gróf Apponyi-Albert, báró Bánffy Dezső, Barabás Béla, gróf Batthyány Tivadar, Eötvös Károly, Gulner Gyula, Holló Lajos, Hock János, Justh Gyula, Kossuth Ferencz, Kaas Ivor, Komjáthy Béla, Polónyi Géza, Rákovszky István, Sággy Gyula, Szederkényi Nándor, Thaly Kálmán, Tóth János, Ugron Gábor, dr. Vázsonyi Vilmos, gróf Zichy Jenő, gróf Zichy Aladár és Darányi Ignác. Mindenütt azonban csak arra szorított, hogy a névjegyet adta le. Valószínű azonban, hogy ma este Kossuth megérkezése után megkezdődnek a pour-parlék.

Burián István báró nyolcz óra után kelt föl. A szalodából kilencz óra felé kocsizott ki

és apósát Fejérváry Géza bárót látogatta meg. Ezután visszatért a Hungáriában, ahol átment Apponyi szobájába.

A tanácskozáson csak ketten vettek részt. Burián formálisan a király üzenetét nyújtotta át Apponyinak; azt az üzenetet, amelyet a király a föliratra adott. *Katonai téren még mindig hajthatatlan az uralkodó* már ami a magyar vezényszó dolgát illeti. Az *ezrednyelv* körül mutatkozik némi engedmény, még mindig abban az irányban, ahogy azt Bánffy Dezső kontemplálja.

Félhivatalosan jelentik: Burián ma d. e. tíz órakor kocsira ült és névjegyet adta le a koalíció vezér bizottságának összes tagjainál. Burián csak beszélgetett és nem tárgyalt Apponyival. Mert a tárgyalást egyedül és kizárólag Kossuth Ferenczcel óhajtja megkezdeni, aki ma este érkezik meg Zomborból.

Tisza megérkezése.

Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel Gesztről visszaérkezett Budapestre. Délelőtt negyed kilencz órakor a miniszterelnökségben levő dolgozószobájában a folyó ügyek elintézéséhez fogott s egész délelőtt egyedül maradt.

A Ház munkarendje.

A képviselőház első ülése hétfőn, e hó 22-én lesz és ezen csak a legközelebbi szerdai ülés napirendjét állapítják meg. A szerdai ülésen Kossuth Ferencz és Holló Lajos indítványokat jegyeznek be az indítványkönyvbe, melyeket néhány nappal később, a kérvények letergyalása után fognak indokolni. Az indítványok a gazdasági kérdésre és ezzel kapcsolatban a vád alá helyezésre vonatkoznak.

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

— 24% közköltő emeléssel. —

Általános óhaj, hogy Nagyvárad városi tisztviselőinek és alkalmazottainak fizetését rendezni, arányosítani kell, mert különösen a kisebb tisztviselőkről annyira mostohán van gondoskodva, hogy a megélhetésükre nem elég a fizetésük még

csak a fejét dugta ki Vera a kis kapun nem ment már annyiszor a kutra. Így is láthatták egymást és hogy nyilvánvaló lett a kendő váltás még jobban kellett a Dobó Pörzsi nyelvtől félni.

Nagyban készülődtek a lagzira, mind a lányos mind a legényes háznál.

Kopaszéknak csak ez az egyetlen lányuk van, Vera, van is nekik mit aprítani a tejbe, hát olyan lakodalmat csinálnak, hogy meg emlegessék. Csamangoék még éppen ki akarnak tenni magukér! Hisz fiut házasítanak szégyen volna ha hátrább maradnának Kopaszéknál. Nekik van ugyan még egy lányuk Péterén kívül, de hisz ha azt férjhez adják se kell szomszédba kérni menni, mindig volt Isten áldása szorgalmukon és szép vagyontól mondhatnak magukénak.

Megy is a sürgés-forgás már napok óta Csamangó Erzsébet a Péter huga sokszor azt sem tudja hol a feje, de még sem mulasztja el, hogy lépten-nyomon ne dorgálja bátyját a miért Horog Balázst meg nem hívta.

«Csak nem volt olyan cimborád neköd sönki, mint a Balázs. Oztán a söm igaz, hogy csinált volna, mer szép szóval ojjáná lehet tönni, mint a kezös bárány. Ismeröm jól, hisz mindig együtt táncoltunk a Bruknerba míg Verát még nem látta. — Azután hozzá szegődött el nem vitték katonának: tette hozzá szomoruan.

(Vége köv.)

rendes körülmények között sem, nem hogy a mostani óriási drágaság mellett.

A város főszámvevője által kidolgozott korpótlék-javaslat nem volt elfogadható azért, mivel igen aránytalanul gondoskodott volna a tisztviselőkről s amellett kevés kivétellel inkább a jövőre szólott volna, nem pedig már most segített volna a tisztviselőkn.

A tanács megbízásából Rimler Károly polgármester, Bordé Ferencz főjegyző és Ragány János főszámvevő egy új javaslatot dolgoztak ki, amely nagyjában és egészében kielégitené a városi tisztviselőket, de a város saját erejéből azt minden jóakarata mellett sem viheti keresztül. Egyszerűen azon okból, mert mintegy 170,000 korona újabb kiadást róna a városra; más szóval: *csupán a fizetés javításáért 24%-kal kellene a városi adót felemelni.*

Ilyen óriási megterhelhetetésre gondolni sem lehet, legfeljebb úgy, ha legalább felével az állam hozzájárulna, amint az igazság is kívánna.

A kidolgozott javaslat így aligha kerül még komoly tárgyalásra is, hanem újból kell átdolgozni, olyképen, hogy legalább a látszata meg legyen a keresztülvihetőségnek.

A javaslat különben a következő:

A tisztviselőkre, segéd és kezelő személyzetre ideiglenes alkalmazottakra, rendőrökre, szolgák és egyéb alkalmazottakra vonatkozó általános határozatok.

216. §. A városi rendes alkalmazottak állása és létszáma a következő:

I. Tisztviselők.

Polgármester, főjegyző, főkapitány, 3 tanácsnok, tiszti főügyész, főmérnök, főszámvevő, főorvos, árvaszéki ülnök elnökhelyettes, árvaszéki ülnök, tiszti alügyész, I-ső aljegyző, II-od aljegyző, III-od aljegyző, I-ső alkapitány, II-od alkapitány, III-od alkapitány, 3 kerületi orvos, 2 alszámvevő, árvaszéki nyilvántartó, levéltárnok, mérnök, főpénztárnok, adópénztárnok, könyvvezető, építőmester, állatorvos, főpénztári ellenőr, adópénztári ellenőr, két I-ső osztályu fogalmazó, 5 II-od osztályu fogalmazó, 3 I-ső osztályu rendőrbiztos, 4 II-od osztályu rendőrbiztos, 4 I-ső osztályu számtiszt, 5 II-od osztályu számtiszt, 5 III-od osztályu számtiszt, 4 közigazgatási gyakornok.

II. Kezelő és segéd személyzet.

Irodaigazgató, 2 I-ső oszt. irodatiszt, 5 II-od osztályu irodatiszt, 7 írnök, 13 havi díjas írnök, majoros, árvaházi gondnok, járványkórházi felügyelő, hegybíró, rajzoló utmester, 2 közig. birósági végrehajtó, 8 adóvégrehajtó, 16 becsüs, 3 halott kém, könyvomda vezető s szűkséghez képest alkalmazandó napidíjas írnokok.

III. Favadalmi kezelők.

Fogyasztási adó főkezelő, fogyasztási adó alkezelő, fogyasztási adóhivatali ellenőr, 6 fogyasztási adó eljáró, husvágatási szemle biztos, 9 napidíjas, fogyasztási adóhivatali eljáró, vághídi felügyelő, 2 szolga, segéd szolga.

Fővámellenőr, 4 I-ső osztályu vámszedő, 2 II-od osztályu vámszedő, 4 I-ső oszt. vámenőr, 4 II-od osztályu vámenőr, 6 III-od oszt. ellenőr, 3 I-ső oszt. helypénzszedő, 4 II-od osztályu helypénzszedő.

Vízvezetési felügyelő, főgépész, 2 gépkezelő, 2 fűtő.

Villamos mű igazgató könyvvezető, főszerező, leolvasó, számbeszédő, főgépész, 2 gépkezelő, 2 kapcsoló, táblakezelő segéd szerelő, 3 fűtő, 3 lámpagyújtó.

Mértékhitelítő. Mázsatiszt.

ra. Oztán azt mondja édes anyám, hogy a kit Dobó Pörzsi a nyelvire vösz az möhet a becsületivel kudulni.

«Azt mondta?»

«Azt ám! Azt azért nem mék többet ojan sürün.»

Vakar egyet a füle tövén a legény, köhint is egyet-ketőt, de még az ostorával is csapkod csak azután fordul oda a leányhoz:

«Mér akarod te Horog Balázst mög várni Vera?»

«Ki mondta, hogy én mög akarom várni?»

«Hát nem akarod?»

«Minek várnám mikor nem ígértem mög neki.»

Fölvidul a legény arcza, jó kedvében még fűtyent is egyet.

«Te Vera, látod azt az én két lovamat.

«Szép két ló, felelet csodálkozva a leány a két lóval.

«Tudod Vera én még senkit úgy nem szerettem mint a lovamat. De ha te Vera a feleségem lönnél, tégöd sokkal jobban szeretnélek.»

«Hát jól van Péter majd meglátom igaz lösz-é?»

«Majd mög látod.»

Mikor vissza fordultak megint csak egymás mellett mentek egy szó nélkül. Csak a kapunál mondja Péter.

«Szombaton elküldöm édös szülémet hozzatok Vera.»

«Jó lösz Péter.»

Vigan pattogot aztán a Péter ostora, de

Színházi felügyelő, színházi vill. világítási kezelő, színházi vill. világítási segédkezelő, 2 fűtő.

IV. Rendőrök, szolgálómányzat, cselédek

Rendőrőrmester, 2 szakaszvezető, 6 rendőrtizedes, 45 I-oszt. rendőr, 42 II-oszt. rendőr, 8 hegykerülő, tűzoltó szakaszvezető, 4 őrsvezető, 14 I-ső oszt. tűzoltó, 9 II-oszt. tűzoltó.

9 II-oszt. tűzoltó, 10 hivatal szolgáló, 6 kézbesítő kertész, kertész segéd, köztéri felügyelő, 3 mező csősz, 27 kocsis, 4 fűtő (hetes), járványkórházi ápoló, 2 fertőtlenítő, halott szállító, lóvásártéri felügyelő, 2 könyvrendelő kerékhajtó, gátfelügyelő, 4 utkaparó elómunkás, 25 utcázseprő, gyepmester.

V. Tanszemélyzet.

Polgári fiúiskolai, polgári leányiskolai, elemi fi, elemi leányiskolai tanítók, ipariskolai igazgató, ipariskolai rajztanító, kisegítő tanító, iskolaszéki kézbesítő, községi iskolai szolgáló.

Szükség esetén a polgármester ideiglenes díjnokokat alkalmaz. A díjnokok kinevezéséről, javadalmazásáról, nyugdíjazásáról és elbocsátásáról külön szabályrendelet intézkedik.

1. A városi tisztviselők IX. fizetési osztályba, a segéd és kezelő személyzet V. fizetési osztályba a javadalmakat kezelő személyzet III. fizetési osztályba a rendőrök szolgálók és egyéb alkalmazottak V. fizetési osztályba, tanszemélyzet és iskolai szolgálók VI. fizetési osztályba soroztatnak, minden osztályba három fokozattal, az osztályba be nem sorozható tisztviselők és egyéb alkalmazottak osztályon kívül helyeztetnek el.

2. Minden városi alkalmazott csakis az illető fizetési osztály harmadik fokozatába választható meg illetve nevezhető ki, tiszt ujjításos választásnál az ugyanazon állásban már eltöltött idő beszámítandó.

3. Ugyanazon osztályban az előirt idő eltelte után újabb választás vagy kinevezés nélkül lép elő az illető városi alkalmazott az osztály második és azután első fokozatába.

4. Az egyes fokozatokba való előléptetés ideje mindig öt év. — Ez esetekben az utalványozását a tanács teljesíti.

5. Az osztályba sorozottakat korpótlék illeti meg, mely az illető fizetési osztály legnagyobb (I. fizetési fokozat) fokozatában eltöltött öt év után esedékes s további 5—5 év után még két ízben tehát összesen 3 ízben adható meg.

A korpótlék az illető fizetési osztály két szomszédos fokozata között mutatkozó különbözethez áll.

Az első korpótlék a törvényhatóság közgyűlése, a második és harmadik a tanács utalványozza.

A korpótlék fizetés jellegével is bir és a nyugdíjba is beszámítandó.

6. A jelenlegi alkalmazottak egyenként és egyenként soroztatnak be a most megállapított osztályokba és fokozatokba.

Ezen besorozásnál a jelenlegi alkalmazottak ugyanazon állásban eltöltött szolgálati ideje akként számítandó be, hogy minden 5 év egy szolgálati évnél tekintetik s ha 1905. évi január 1-ső napját megelőzőleg eltöltött szolgálati év 5-nél kevesebb egy szolgálati évnél számítandó. A milleniumi 2 év az illető javára beszámítandó.

7. Az 1905. évi január 1-től kezdődő érvényesül az osztályba és fokozatba sorolást a 6-ik pontban megállapított elvek figyelembe vételével a törvényhatóság közgyűlése teljesíti, de jogában áll a törvényhatóságnak a 6-ik pontban megállapított elvektől eltérőleg a szolgálati idő figyelembe vételével az osztályozást belátása szerint teljesíteni.

8. Személyes működést vagy egyéb elnevezésű pótlék vagy díjazás többé nem engedélyezett személyes működési vagy egyéb elnevezésű pótlék azonban a tisztviselőt mind addig, míg az ugyanazon állást betölti megilleti.

218. §. A 217. 1. (pontja alapján a város alkalmazottjainak javadalmazása következőleg állapítatik meg:

Tisztviselők.

I. osztály: polgármester, fizetés a 3. fokozatban 8000 kor., 2. fokozatban 9000 kor., 1. fokozatban 10,000 kor., laktér 1200 kor., korpótlék 1000 kor.

II. osztály: főjegyző, főkapitány, főmérnök; fizetés 3. fok. 5000 kor., 2. fok. 5500 kor., 1. fok. 6000 kor., laktér 800 kor., korpótlék 500 kor.

III. osztály: tanácsnokok, főügyész, főszámvevő, árvaszéki ülnök helyettes fizetése 3. fok. 4000 kor., 2. fok. 4300 kor., 1. fok. 4600 kor., laktér 800 kor., korpótlék 300 kor.

IV. osztály: I-ső aljegyző, árvaszéki ülnök, köz- és gyámpénztárnok, alszámvevő, tisztifőorvos, I-ső alkapitány, mérnök, fizetés a 3. fok. 3300 kor., 2. fok. 3500 kor., 1. fok. 3700 kor., laktér 600 kor., korpótlék 200 kor.

V. osztály: II-oszt. aljegyző, tiszt alügyész, ker. orvos, építő mester, közgyám, II-oszt. alkapitány, alszámvevő, adópénztárnok, köz- és gyámpénztári ellenőr fizetés a 3. fok. 2900 kor., a 2. fok. 3000 kor., 1. fok. 3100 kor., laktér 600 kor., korpótlék 100 kor.

VI. osztály: III-oszt. aljegyző, III. alkapitány, állatorvos, könyvvezető, adópénztári ellenőr, levéltárnok fizetése a 3-ik fok. 2500 kor., 2. fok. 2600 kor., 1. fok. 2700 kor., laktér 500 kor., korpótlék 100 kor.

VII. osztály: I. o. fogalmazó, I. o. számtiszt, I. o. rendőrbiztos fizetés a 3-ik fok. 2200 kor., 2. fok. 2300 kor., 1. fok. 2400 kor., laktér 500 kor., korpótlék 100 kor.

VIII. osztály: II. o. fogalmazó, II. o. számtiszt, II. o. rendőrbiztos fizetése a 3-ik fok. 1900 kor., 2. fok. 2000 kor., 1. fok. 2100 kor., laktér 400 kor., korpótlék 100 kor.

IX. osztály: III. o. számtiszt, közigazg. gyakornok fizetése a 3-ik fok. 1600 kor., 2. fok. 1700 kor., 1. fok. 1800 kor., laktér 400 kor., korpótlék 100 kor.

Kezelő és segéd személyzet.

I. osztály: iroda igazgató fizetése a 3. fok. 2400 kor., 2. fok. 2500 kor., 1. fok. 2600 kor., laktér 500 kor., korpótlék 100 kor.

II. osztály: I. o. irodatiszt fizetése a 3-ik fok. 2100 kor., 2-ik fok. 2200 kor., 1-ső fok. 2300 kor., laktér 400 kor., korpótlék 100 kor.

III. osztály: II. o. irodatiszt, majoros, hegybíró, rajzoló fizetése a 3-ik fok. 1800 kor., 2-ik fok. 1900 kor., 1-ső fok. 2000 kor., laktér 400 kor., korpótlék 100 korona.

IV. osztály: irnok, árvaházi gondnok, járványkórházi felügyelő, utmester, közs. bir. végrehajtó, adóvégrehajtó fizetése a 3-ik fok. 1500 kor., 2-ik fok. 1600 kor., 1. fok. 1700 kor., laktér 400 kor., korpótlék 100 korona.

V. osztály: havidíjas irnok, becsüs, könyvművész fizetése a 3-ik fok. 1100 kor., 2. fok. 1200 kor., 1. fok. 1300 kor., laktér 300 kor., korpótlék 100 kor.

Javadalmi kezelő személyzet.

I. osztály: fogyasztási adóhivatali főnök, vízvezetési felügyelő, vágóhídi felügyelő, mértékhibeletesítő, fizetés: 3. fok. 2400 kor., 2. fok. 2500 kor., 1. fok. 2600 kor., laktér 500 kor., korpótlék 100 korona.

II. osztály: fogyasztási adóhivatali kezelő és ellenőr; fizetés 3. fok. 2000 kor., 2. fok. 2100 kor., 1. fok. 2200 kor., laktér 400 kor., korpótlék 100 korona.

III. osztály: sertésvágatási szemlebiztos, fogy. adóhivatali eljáró, mázsatiszt; fizetés: 3. fok. 1400 k., 2. fok. 1500 k., 1. fok. 1600 k., laktér 400 kor., korpótlék 100 korona.

Rendőr, tűzoltó, szolgáló.

I. osztály: rendőrőrmester, tűzoltó őrparancsnok, kertész; fizetés 3. fok. 1100 k., 2. fok. 1200 k., 1. fok. 1300 k., laktér 200 korona, korpótlék 100 korona.

II. osztály: rendőrszakaszvezető, kapus, fizetés: 950 k., 1000 k., 1050 k., laktér 200 k., korpótlék 50 korona.

III. osztály: rendőrtizedes, tűzoltó őrsvezető, fizetés: 800 k., 850 k., 900 k., laktér 200 kor., korpótlék 50 korona.

IV. osztály: 1. o. rendőr, 1. o. tűzoltó, hivataloszolga, kézbesítő, fizetés 720 k., 760 k., 800 kor., laktér 140 k., korpótlék 40 korona.

V. oszt. 2. oszt. rendőr és tűzoltó, hegyőr, gátfelügyelő, utkaparó, fertőtlenítő, ápoló köztér felügyelő; fizetés 600 kor., 640 kor., laktér 140 kor., korpótlék 40 kor.

Tanszemélyzet, iskolaszolgálók.

I. oszt. Polgári fiú és leányiskolai tanszemélyzet (polgári iskolai képesítéssel bírók) fizetése 3. fok. 2000 kor., 2. fokban 2200 korona, 1. fokban 2400 korona, laktér 500 korona, korpótlék 200 kor.

II. oszt. Elemi fi és leányiskolai tanszemélyzet (elemi képesítéssel bírók); fizetés 3. fok. 1600 korona, 2. fokban 1800 kor., 1. fokban 2000 kor., laktér 500 kor., korpótlék 200 korona.

III. oszt. Ipariskolai igazgató, fizetés: 3. fokban 3000 kor., 2. fokban 3300 kor., 1. fokban 3600 korona, laktér 600 korona, korpótlék 300 kor.

IV. osztály. Ipariskolai rajztanító; fizetése 1600 kor., 1800 kor., 2000 kor., laktér 500 kor., korpótlék 200 kor.

V. osztály. Iskolaszéki kézbesítő; fizetése 720 kor., 760 kor., 800 kor., laktér 140 kor., korpótlék 40 kor.

VI. oszt. Községi iskolai szolgáló; fizetése 540 kor., 580 kor., 620 kor., laktér 140 kor., korpótlék 40 kor.

Kisegítő személyzet fizetése 1200 korona.

UJDONSÁGOK.

Idegen munkásokat hoznak a vállalkozók.

A közművesegédek által kezdeményezett, s a bujtogatóktól sikeresen szított, már hat hét óta tartó sztrájkra megérkezett tegnap a vállalkozók s munkaadóktól a radikális gyógyszer, idegen munkásokat hoznak Nagyváradra s ezekkel folytatják tovább a már megkezdett építkezési munkálatokat s így ismét beáll a szorgos munka. Elég volt a tétlenségből a hat hét, elég volt a munkaadóknak a hat hét alatt szenvedett kár.

E fordulat, melytől — őszintén mondva — féltettük helyi munkásainkat, de saját hibájuk kergette őket bele, mert makacsul ragaszkodtak józan észszel fel nem fogható pontjukhoz, huszonnyolc sztrájkterő munkástársuk bojkottálásához, — tegnap délután következett be. Ugyanis az építő vállalkozók, a kik kötelezőleg elvállalt építkezés czikkkel az idők végtelenségeig nem várhatnak, s különben is a hat hét alatt tetemes kárunk volt, az építkezési kedv pedig nagyon fellendülvén, a munka felszaporodott, tegnap reggel utolsó felhívásukat intézték a munkásokhoz, felhíván őket, hogy akik munkába akarnak állani, délután 4 óráig jelentkezzenek az építő ipartársulat irodájában, figyelmeztetvén őket egyuttal, hogy ha a felhívásnak nem lesz meg a kellő eredménye, pénteken intézkednek a munkaadók idegen helyről munkások behozataláról. A sztrájkoló közműves egédek azonban nem vették komolyan a figyelmeztetést s tegnap délután négy órakor az ács és közműves szakegylet kert-utcai helyiségében gyűlést tartottak és kimondták, hogy a sztrájkot változatlanul tovább folytatják és addig nem állanak munkába, míg az építő vállalkozók a közműves egédek által kijelölt huszonnyolc sztrájkterő közműves segédet a munkaadók nem bojkottálják.

Az alig fél óráig tartó értekezlet eme határozatát Markó Elek sztrájkvezér és két társa

fél 5 órakor jelentették be a városházán *Bordé* Ferencz főjegyző, polgármester-helyettesnek, aki viszont komolyan figyelmeztette a munkások vezetőit határozatuk súlyos következményeire. A vezetők azonban egyáltalán semmiféle egyezkedésre nem hajlandók, annál kevésbé társakkal egyetemben munkába állani.

Különben visszatetszést szül a munkások vezetőivel tárgyaló hatósági személyek körében az a viselkedés és modor, melyet tanusítanak velük szemben a munkás-küldöttek ahogy beszélnek a városi magisztrátus fejeivel. Nagyon elvannak ugyanis bizva a munkások, hogy az építők nem érnek célzt az idegen munkások hozatalával, mert azt drágán kell megfizetni. Az építő iparosok pedig komolyan hozzáálltak már az utolsó felhívás sikertelensége miatt az idegen munkások összeszedéséhez, a rendőrhatalóság pedig már megtette a legmesszebbmenő intézkedéseket, arra nézve, hogy a sztrájkoló munkások a dolgozókat munkáikban sehol meg ne zavarhassák. Sajnáljuk, hogy ily fordulatot nyert az ügy, de már szükség volt erre a radikális megtorló eszközre. A két szakegylet közötti belső harcz, majd a kőműves szakegylet lehetetlen követelése s az izgatók bujtogatásai miatt nem lehet egy ily nagy város fejlődési menetét megakasztani. Keservesen fognak még megemlékezni a sztrájkoló e ballépésükre s megbánják azt, ha beáll az inség családjukban.

* **A gráci főnöknő látogatása Békényén.** A sz. Vinczéről nevezett irgalmas nénék Grácban székelő főnöknője *Immaculata Braudisz* grófnő t. hó 17-én hivatalos körútjában Nagyváradról Békényre érkezett az iteni csinos zárdájuk megvizsgálására, melyet *Bunyitay* Vincze apátkanonok építtetett. Ez alkalommal egy a zárdai épület, mint a gyermek-sereg ünnepi díszit öltött. A gyermekek ügyes versek szavalásával és éneklésével üdvözölték a főnöknőt, ki a tapasztalt példás rend, csíny és buzgó működés felett teljes megelégedését fejezte ki.

* **Villamos üzem a vízvezetéknel.** Tudvalevőleg a szakférfiak között hosszú harcz keletkezett azon kérdés körül, hogy Nagyvárad város vízvezetéki telepének jelenlegi gőzüzemét villamos erőre vigyék át s a szükséges villamos energiát a városi villamos telep szolgáltatassa. Most már a kivitel stádiumába jutott a kérdés, amennyiben a közgyűlés határozata alapján a vízvezetéki bizottság tegnap megállapította a gépberendezésre kiírandó pályázat szövegét. *Bordé* Ferencz főjegyző elnökle alatt *Bozóky* Béla, *Mezey* Mihály, *Guttman* József, dr. *Károly* Irén, dr. *Berkovits* Ferencz, dr. *Konrád* Márk, *Köszeghy* József és *Altnöder* Endre mérnök mint jegyző, voltak jelen. A bizottság elhatározta, hogy a régi gőzgépeket tartaléknak továbbra is meghagyják: a villamos üzemhez három darab olyan szivattyut rendelnek, amelyek mindegyike külön-külön másodpercenként 35 liter vizet emel ki. A gépeknél okvetlenül és biztosan megállapítható legyen, mennyi vizet hajt fel a tartályba. Egyébként a v. főmérnök által bemutatott pályázati feltételeket elfogadták.

* **Ülések a városházán.** A Szacsavay szoborbizottság a jövő kedden, május 23-án délután 4 órakor, a villamos telep felügyelő bizottsága pedig ma, május 19-én délután 4 órakor ülést tart a városházán.

* **A róm. kath. tanítóképző új tanára.** Boldogult *Ember* György elhunytává a római katolikus tanítóképző intézetben megüresedett egy tanári szék és pedig a számtan

s mérta ni. A helyet most töltötte be *Vinkler* József püspöki helynök. A tanári állásra *Vinkler* püspök ugyanis *Szabó* Ferenczet, a Szent József-intézet prefektusát nevezte ki, aki széles körű pädagogiai tapasztalatokkal és szép képzettséggel bír. Benne kétségkívül jeles taerőt nyer a képzőintézet.

* **Pályázatok a városnál.** A legutóbbi városi közgyűlésen megejtett választások folytán megüresedett I. oszt. rendőrkapitányi és két számtiszi állásra meghirdették a pályázatot s a választások a június havi közgyűlésen ejtetnek meg. Mint halljuk mind a három állásra lesz pályázó bőven. Az I. oszt. rendőrkapitányi állásra a többi között *Eleméry* Ferencz aljegyző is pályázik, kinek egy a tanács tagjai közt, mint a törvényhatósági bizottságban is nagy pártja van vele szemben úgy halljuk *Szöke* András II. o. rendőrkapitány pályázik. Kinek szintén tekintélyes pártja van.

* **Növendékpapok majálisa.** Azok kik félrevonulva a világ zajától készülnek magasatos hivatásukra, a papi pályára, hogy életüket Isten szolgálatában töltsék az emberek üdvéért munkálkodva — a helybeli papnevelő intézet növendékei — tegnap kiröppentek a szabad természet ölébe, hogy egy vidám napot töltsenek el. A kies *Püspök-fürdőben* tartották meg majálisukat a növendékpapok s az a legpompásabban sikerült. Reggel fél nyolczkor mentek ki a kispapok elüljárókkal együtt vonaton a fürdőbe. Délután felmentek a Somlyó hegyre, délben társasbéd volt, melyen feszitelen vidám hangulat uralkodott. Délután szórakozásokkal telt az idő, esse hat órakor *májusi ájtatosságot* tartottak a fürdő kápolnájában. Az ájtatosságon a növendékpapok quartettben elénekelték a *Salve* *Reginát* s az Üdvözlégy szép Szűz Máriaát. Este társas vacsora volt. Megjelent a majálison a növendékpapokon kívül a tanári kar és elüljárói *Bundala* Mihály kanonok kormányzóval, továbbá a káptalanból *Grócz* Béla prépost-kanonok és az udvari papok. A kispapok vacsora után a legjobb hangulatban tértek vissza a seminárium falai közé, magukkal hozva egy kellemesen töltött nap emlékét. — Megemlítettnek tartjuk, hogy a bérlő, *Kernács* János nagy elközetkenységet tanusított a majálistozókkal szemben, konyhája és pinczéje s a kiszolgálás dicseretet érdemel. — A fürdőben különben eleven élet van már is, a fürdőtelep gyönyörűen van ismét rendbehozva s átadva a közönségnek.

* **Kitüntetett iparosok.** Ő Felsége a személye körüli magyar minisztere előterjesztése folytán, a st. lousi nemzetközi kiállítás magyar osztálya sikerének előmozdítása körül szerzett érdemeik elismerésül, *Bachruch* Károly ötvösművésznek, a budapesti *Bachruch* A. cég tulajdonosának és törvényes utódaának a magyar nemességet «királykúti» előnévvel, *Zsolnay* Miklós műiparosnak a pécsi és budapesti *Zsolnay* gyárak tulajdonosának a III. osztályu vaskorona rendet, mindkettőnek díjmentesen és *Róth* Miksa üvegtestő művésznek a *Ferencz József-rend lovag keresztjét* adományozta.

* **Lemondott az elnökségekről.** *Bordé* Ferencz városi főjegyző, mint bizottsági elnök vezetni úgy a vízvezetéki, mint a villamos telep felügyelő bizottságának ügyeit. A legutóbbi városi közgyűlésen, az elhangzott kifogások után *Bordé* Ferencz kijelentette, hogy lemond mindkét bizottság elnökségéről s az iratokat leteszi a tanács kezébe. *Bordé* Ferencz főjegyző

tegnap beváltotta szavát s írásban mondott le úgy a vízvezetéki, mint a villamos felügyelő bizottság elnökségeiről.

* **A zombori Schweidel-ünnep** Az aradi vársáncz egyik megdicsőült áldozata *Schweidel* József 48-iki honvédtábornok szobrának tegnap volt nagy ünnepséggel leleplezése Zomborban, a hős vértanu szülővárosában. A város egészen fel volt lobogózza. Az ünnepélyen részt vett a képviselőház nagyobb küldöttsége *Juszt* Gyula elnök vezetésével. Ott volt *Kosztuth* Ferencz is. A leleplezési ünnepség ünnepi szónoka *Barabás* Béla képviselő volt, ki az országos függetlenségi párt nevében is díszes köszorut helyezett a szoborra, gyönyörű hazafias beszéd kíséretében. A leleplezésen számos törvényhatóság, így Nagyvárad város is, képviseltette magát. A mi köszorunkat *Dús* László főügyész és *Szokoly* Tamás helyezték a vértanu szobrára. A szobrot egész virágerdő borította az ünnepség végén. A déli órában a város törvényhatósága rendkívüli diszközgyűlést tartott, melyen a képviselők is jelen voltak, mint vendégek s a város összes előkelőségei. *Latinovits* Pál főispán, szép hazafias beszédet mondott.

* **Elhunyt diák.** Súlyos csapással sújtotta a isteni dondviseles egy derék uri család, *Meluch* Lajost és családját. Mostoha fia ifj. *Trenhauser* Péter ki a helybeli premontrei rendgimnáziumának volt növendéke, tegnap délután szülei s hozzátartozói nagy bánatára 16 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt ifjubar *Trenhauser* József plebános unokaöccsét gyászolja. A család gyászjelentése a következő:

Meluch Lajos és neje *Kanyó* Róza, úgy a maguk, mint leányuk *Trenhauser* Rózsika valamint öz. *Kanyó* Ferenczné, szül. *Baranyi* Sára mint nagyanya, *Trenhauser* Péter mint nagya, *Trenhauser* József plebános, *Kanyó* Viktor, neje és gyermekei; *Kanyó* Ilka férj. *Kolos* Károlyné, férje és gyermekei; öz. *Schramek* Józsefné és gyermeke, nagybátyai és nagynéjei mély fájdalommal tudatják szeretett fiuk, testvér, unoka és unokaöccsüknek ifj. *Trenhauser* Péternek f. évi május 18-án, d. u. 3 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek többszöri ájtatos felvétele után, életének 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A kedves gyermek földi maradványai folyó hó 20-án, délután 4 órakor fognak *Szanizló* utca 6. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig t. hó 22-én d. e. 10 órakor fog a premontrei-rend templomában az *Egek* *Urának* bemutatatni. Nagyvárad, 1905. május 18. Az örök világosság fényeskedjék ártatlan lelkeknek!

* **Uj gazdasági tudósító Bihar megyében.** A földmivélsügyi m. kir. miniszter Biharvármegyébe a mezőkeresztési járásra nézve *Kolb* Rezső szakáli lakos, községi jegyzőt a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

* **Nagyvárad diákok Budapesten.** A magyar tanulók 1905 évi május 27 és 28-án délután 3 órakor Budapesten a Csömöri- és Stefánia-uti versenypályáján tartandó országos tornaversenyének részletes sorrendje Nagyvárad középiskoláihoz megérkezett. E versenyre a nagyváradai főgimnáziumból harminc-négy ifju jelentkezett. Visszalépett eddig tiz. Ennek oka: első sorban szülei aggodalom, másodsorban a pénz. A versenyre a főgimnázium igazgatója és egy kísérő tanár fog az ifjúsággal — kiket az intézet tornatanára vezényel — felutazni. Elszállásolva lesznek az V. kerület (Lipót-város) Markó-utcai főgimnáziumban, közel a Margithid és országházhoz. Etkézését nyerne a nyugati pályaudvar étter-

mében. Indulnak május 26-án délelőtti személyvonattal, hazaérkeznek május 30-án. A főversenyre nem jelentkeztek, mert az érettségi vizsgára készülő nyolcz jelentkező megjelenése kétséges volt. Kettő hamarosan, egy a husvétii szünet után jelentette, hogy idehaza marad, öten még e három tagon kívül elmaradnak s így csak a VI.—V. osztály adja a versenyzőt. Részt vesznek: Kubik Ferencz, Fontos János, Sajósi György, Feiler György, Baboczái Zoltán, Chrisztián János, Bolkis György, Pintye György, Balog Imre, Márkus László, Jóni László, Rátkay Kálmán, Papp János, Nyugrán György, Szabó Miklós, Bodor Demeter, Papp György, Danilay Mihály, Orosz János, Breier Oszkár, Fekete Zoltán, Radó Antal. Résztvesznek a felvonulásban, szabadgyakorlatban; kötélhúzásban és a korlát mintacsapat versenyén. Bemutatnak buzogány gyakorlatot; a játékok körül nagy ügyességet és szemmértéket igénylő kötélugrást. Egyenruhájuk kék, fehérsciku tornaing, világoskék sapka, fekete hosszú nadrág, fekete felöltő. Szombat délután tartják próbaversenyüket a főgymnázium tornatermében 10 és 20 kros belépő díj mellett, melyre minden érdeklődőt szívesen látnak. E jövedelem két szegénysorsu tanuló költségeire fog fordítani. Kazdete öt órákor.

x **Ma, pénteken,** május hó 19-én a **»Pannonia«**-éttermében **nagy halestély lesz.** *Dreher-féle korona sör* és termelőktől beszerzett kitűnő borok. *Karner Gyula* vendéglős.

x **Diszes cukrászda.** Valamikor régebben a legelőkelőbb családok találkozó helye volt a Bémer-téren a Ruzs és Netyó cukrászata. Ugyanabban a házban s azon helyiségben most ismét egy elegáns cukrászda nyílik, éppen olyan kiváló szakember kezében, csak a helyiség fényesebb, mint a régi. *Molnár* (Kornhauser) Henrik nagy eleganciával, fővárosi mintára rendezte be az új cukrászdát, amely bármelyik helybeli cukrászdával minden tekintetben kiállja a versenyt. A diszes helyiség ünnepeles megnyitása szombaton, május 20-án lesz, azonban a pompás sütemények, torták és más cukrászati czikkek már májtól fogva kaphatók és megrendelhetők.

x **Nyári helyiség megnyitás.** Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy *Lloyd-kávéházam udvarán*, egy remek szép tágas és kényelmes *kerthelyiséget* építtettem, melyet a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, a helyiség kitűnő és pormentes levegővel bír, amennyiben majdnem a *Körös partján fekszik*; teljesen védve egy nap, mint az eső ellen, ez időszereint a legszebb, legkényelmesebb és legcsendesebb nyári helyiség városunkban. — A n. é. közönség szíves támogatását kéri, mely tisztelettel *Kurtág Dezső* kávé.

x **Tavaszi kelmekekben,** ugyszintén más divatczikkekben gyönyörű választéka van Klein Menyhért előnyösen ismert fiatal kereskedő Szt.-László-téri (Holdas-templom mellett) üzletében, melyet meglepő olcsó árban árusít, a miért ajánljuk a t. vevőközönség figyelmébe.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet a pusztatoldi gyilkosság ügyében.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

A nagyváradi királyi törvényszék, mint esküdtbíróság négy napi tárgyalás után tegnap késő éjjel hozott ítéletet a pusztatoldi gyilkosság ügyében. Az esküdtök a harmadrendű vádlott *Parag Lajost* egyáltalán nem találták bűnösnek, míg a másik két vádlottat halált okozó súlyos testisértés büntetésében mondták ki bűnösnek.

Az esküdtök határozata nagy meglepedést keltett a közönség körében is.

A tárgyalás lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Csulyok Béla dr elnök délelőtt 9 órákor megnyitva a tárgyalást, felkérte *Rádl* Ödönt, hogy a harmadrendű vádlott, *Parag Lajos* érdekében terjessze elő a védelmet.

Rádl Ödön kiváló nagy jogtudásáról tanuskodó védbeszédében a következőket mondotta:

Negyedik nap tárgyaljuk ezt az ügyet, keresve az igazságot, hogy annak megfelelő ítélet tudjunk hozni. Az a szerencse, mely *Paragot* az örökbetogadással érte, csak nagyon ritka embernek osztályrésze. Nevelést, vagyont, mindent kapott nagybátyjától s így nem csuda, ha félt *Molnártól*, ki mindig azzal fenyegette, hogy elárulja *Parag* titkát annak nagybátyjának, ki bizonyosan ki fogja tagadni azért. Nagy része volt *Parag* ingadozásában és botlásában nevének puritán jelleme, ki ha *Molnártól* megtudta volna, hogy férjének viszonya volt másval is, bizonyosan elvált volna tőle. Ennek bizonyítására nem kell egyéb, mint, hogy *Paragot* 12 havi vizsgálati fogságában sem nevelő szülei, sem neje nem látogatták meg. *Parag Lajos* önbizalmatlan, ideges természetű ember. *Molnár* zsarolásai még jobban felizgatták idegeit.

Folytonos reszketés, lelki nyugtalanság gyötrődése között teltek vádlott napjai félve az elárultatától és ennek következtében neje és bátyjának örök elhidegüldéstől kitagadásától. És *Parag* szerencsétlen ballépését kiméletben, számítás ravaszszággal, tervszerű kegyetlenséggel aknáztá ki *Molnár*, akinek *Gergely Agnes* szövetséges társa volt, most ő csábitotta a szerencsétlen *Paragot* el egyszeri ballépésére.

Ami magát a tényt illeti, itt a vádlott vallomása az egyedüli alap, amit bebizonyítottnak lehet venni, mert a vádlott társak vallomását a törvény elfogadhatónak nem itéli, jelen esetben annál is inkább mert azok ellen:étben vannak. *Gergely Agnes* vallomása pedig, dacára megeskütésének, számba nem vehető.

Paragnak a vallomása pedig csak azt bizonyítja, hogy egy alkalommal elkeseredve az újabb 1200 forintos zsarolásra, azt mondotta *Balogh* előtt, hogy 200 forintot adna, ha valaki ettől az embertől megszabadítani, de már a legközelebb azt mondta, hogy »Isten őrizzen a bajtól.« A vizsgáló bíró előtt tett beismerése nem lehet lényeges, mert vádlottan azután az igazságügyi orvosi vélemény heves elmezavar tört ki, ami előbbi zavart állapotát is feltételezi.

Kéri védence felmentését.

A perbeszédék és a replikák elhangzása után az elnöki rezumé következett, *Csulyok* Béla dr elnök hosszabb beszédben magyarázta meg az esküdtöknek a verdikthozás alakságait, melyekhez szigoruan ragaszkodniok kell. Az elnöki rezumé elhangzása után az esküdtök határozathozatalra vonultak vissza. Két órai tanácskozás után hirdette ki az esküdtfőnök a hozott verdiktet; az esküdtök *Balogh Zsigmondot* halált okozó súlyos testisértés büntetésében és lopás vétségében. *Sáfrán* Károlyt halált okozó súlyos testisértés büntetésében mondták ki bűnösnek. *Parag Lajost* az esküdtök nem találták bűnösnek a terhére rótt gyilkosságra való felbujtás büntetésében.

A törvényszék az esküdtök határozata alapján *Balogh Zsigmondot* 8 évi, *Sáfrán* Károlyt pedig 6 évi fegyházra ítélte, míg *Parag Lajost* felmentették a vád- és következményei alól. *Balogh*nak és *Sáfrán*nak 9—9 hónapot betudtak vizsgálati fogságukból büntetésükbe.

Parag Lajost az ítélet alapján, rögtön szabadlábra helyezték.

Baróthy alügyész, ugyszintén az első és másodrendű vádlott védői, semmiségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Apajune (új operett.)
Szombat: Apajune.
Vasárnap: d. u. Menyecskek, este, Kornvillei harangok.

TÁVIRATOK.

Politikai hírek.

Budapest, május 19. (Saját tud. táv.) *Burián* homo regius, ma délelőtt meglátogatta báró *Bánffy* Dezsőt és *Darányi* Ignácot, kikkel hosszabb ideig konferált. Báró *Kaas* Ivornál, *Eötvös* Károlynál és *Vázsonyi* Vilmosnál pedig leadta névgyekeit, mert nem találta őket otthon. *Burián* *Szederkényi* Nándorral is beszélt a délelőtti folyamán s a következő igen fontos kijelentést tette előtte.

— Ö felsége a koalíciós többségből akar kormányt kinevezni s engem azzal bizott meg, hogy tárgyaljak e végből a szövetséget ellenzékkel. A koalíció nevezze meg azt a férfit, melyben bizalma összpontosul s az aztán majd preczizirozza a felség előtt a feliratban foglalt nemzeti követeléseket, melyek teljesítve lesznek.

Kossuth Ferencz ma Budapestre érkezett s holnap fogadni fogja *Buriánt*, ki a király feltételeit közölni fogja vele.

A koalíció minden bizonnal *Kossuth* Ferenczet fogja azzal megbizni, hogy a felség előtt az ellenzéki pártok programját és kibontakozási feltételeit kifejtse.

Apponyi Albert grófot is kereste ma *Burián* pénzügyminiszter, de nem találta otthon, mert a gróf még a délelőtti folyamán békésmegyei birtokára utazott, honnan csak vasárnap fog a fővárosba visszaérkezni, hogy a képviselőház hétfői ülésén jelen lehessen.

Apponyi Albert gróf ma délelőtt elutazása előtt egy újságíró fogadott kivel hosszasan beszélgetve a következőket mondotta:

Burián holnap közölni fogja *Kossuthal* és a koalícióval a király álláspontját, mely után a koalíción lesz a sor, hogy a felség előtt kifejtse a saját programját.

Ezt a király is így kívánja. Amiért én nem leszek itthon, a koalíció nem lesz akadályozva intézkedésében, mert bizonyos, — hogy a szövetséget ellenzék vezérét, *Kossuth* Ferenczet fogja megbizni azzal, hogy a nemzeti követeléseket megismertesse a királynál. Nagyon meglepett — mondotta tovább *Apponyi*, — hogy a király *Buriánt* nevezte ki az új homo regiusnak, ki ily hamar Budapestre érkezett.

Burián az új homo regius hír szerint a király következő két megegyezési feltételét közli a koalícióval:

A felség hajlandó megadni a magyar területen levő ezredeknak a magyar szolgálati nyelvet, ha a koalíció kormányalakításra vállalkozva, megígéri, hogy a hadügyi hiteltöbbletet — melyek

megrendelésekkel már előre meg vannak terhelve — megszavazzák, illetve annak megszavazását nem akadályozzák meg.

A gazdasági kérdésekben a Széll-Körber-féle egyezményt tíz évre ismét hosszabbítsák meg, illetve fogadják el, hogy a már megkötött külföldi kereskedelmi szerződéseket ne kellessen felbontani.

Osztrák politikai körökből.

Prága, május 18. A német képviselők tanácskozása éjjel fél 1 óráig tartott. Végül elhatározták, hogy a költségvetést és néhány kisebb gazdasági javaslatot kikapcsolnak az obstrukcióból.

A spanyol király beszéde.

Madrid, május 18. A király születésnapjára ünnepsége alkalmából felelve a hozzáintézett beszédre, azt a reményt fejezte ki, hogy küszöbön álló utazása a népek között fennálló köteleket szűkebbre fűzi és hozzájárul a világbéke biztosításához.

Scharf József meghalt.

Budapest, május 18. (Saját tud. táv.) Scharf József a tiszaszlári rituális gyilkosság egyik főszereplője ma 83 éves korában Tiszaszláron meghalt.

A svéd alkotmányozó bizottság.

Stokholm, május 18. A Svenska Telegrammbureau jelenti: Az alkotmányozó bizottság rövid idő előtt a külügyminisztertől követte egy meg nem nevezett hatalommal az anarkistákat, illetőleg folytatott tárgyalások jegyzőkönyveinek közlését. A külügyminiszter kiemelte, hogy az illető hatalomnak adott bizosítás értelmébe kénytelen a tárgyalásokat titokban tartani. A bizottság ezután elhatározta, hogy eláll követelésétől. Nehány bizottsági tag ezt az ügyet a második kamarában tette szóvá és azon panaszkodott, hogy a bizottság magatartásával a kormányselekedetek ellenőrzését feladta. Rövid vita után elhatározta a kamara, áttér a napirendre. Az országgyűlés mindkét háza a kormánytól a képviselőház beleegyezése nélkül a napirendre tűzött törvényjavaslatot a vas-ércz szállítási tételeknek a Kirura-Ország-határ vasuti vonalon való leszállítását illetőleg tárgyalta. Miután a miniszter a kormány eljárását megokolta, elhatározta a ház, hogy áttér a napirendre.

A háboru.

Roszdesztvenszky paralízisben szenved.

Páris, május 18. (Saját tud. táv.) Az Echo de Paris-nak jelentik Pétervárról, hogy Roszdesztvenszky táviratban tudatta a tengerészeti hivattal, hogy nagybeteg és nem képes tovább a flotta ügyeit intézni. Az orvosok szerint Roszdesztvenszky igen előrehaladt paralízisben szenved. Visszahívása óriási csapás volna az oroszokra. A császár Virilev tengernagynak megparancsolta, hogy utazzék Vladivosztkba és azonnal vegye át a főparancsnokságot, amint a flotta odaérkezik.

Pétervár, május 18. (Saját tud. táv.) A tengerészeti miniszteriumban Roszdesztvenszky betegségéről semmit se tudnak.

A pestis pusztítása az orosz hadseregben.

London, május 18. (Saját tud. táv.) Tokióból jelentik: A gümös pestis borzasztóan pusztít az oroszok közt. Naponként átlag 300-an halnak el. A pestis teljes megsemmisítéssel fenyegeti az orosz hadsereget, melynek sem elegendő orvosi, sem kórházi és ápolói nincsenek.

A két ellenséges flotta.

London, május 18. (Saját tud. táv.) Amiből táviratozzák: Itt azt hiszik, hogy a japán flotta egy része, mely Formozitól délre czirkált, éjnek idején távirati parancsokat kap s meg fogja támadni az orosz flottát.

NYILTTÉR.

Czukrázda-megnyitás.

Van szerencsém az igen t. közönséget értesíteni, hogy a mai kornak megfelelően berendezett

czukrászdámat

a Bémer téri Klshidőnél (Róth-féle ház)

szombaton, május hó 20-án este 8 órakor
ünnepélyesen megnyitom.

Czukrászdámban, ahol rendkívül diszes, elegáns helyiségek állnak a közönség rendelkezésére, naponta a

legfinomabb fagyalattal, jeges kávéval, különféle finom czukrász-süteményekkel, tortákkal szolgálhatok, Lakadalmi és zsur sütemények a legjutányosabb árban kaphatók.

A t. közönség szives támogatását a legmélyebb tisztelettel kéri.

Molnár Henrik.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségű tavasz i** szöveim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét *sima, fekete* áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Allandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. Birétum, capuczin, camaura, továbbá **Mucétuma** legszebb és finomabb selyemből. Továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és legcélszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

56.

Angol regény.

— En? — Nem én, arra ne számíts! Azt gondold, hogy képes volnék a legjobb barátomra ilyen csapást mérni? — Penelop, én csak annyit mondok neked, hogy előbb meg tudám tenni, hogy Douglasba egy golyót röptsek, mint hogy én adjam tudtára, hogy nem szereted többé.

Penelop nehéz sóhajjal hajtotta fejét az Algy vállára.

— Add tudtára saját magad — mondá Algy szigorú hangon. Nincs az a vagyon, a miért ezt magamra vállalnám.

Penelop felállott, lesütött fővel s fájó szível ment keresztül a sárga tarlón. Algy nem ment utána, — sokkal jobban haragudott, mintsem, hogy nyugodtan beszélni tudott volna. Ha Penelopnak tetszett magából bolondot csinálni, ő arról nem tehetett; de azzal sehogy sem tudott kibékülni, hogy Douglas szenvedjen.

Soká ült még a folyó partján, gondolkodva. Darázs, fáradtan, lihegve, sárosan jött vissza a vadászatából s a gazdája mellé feküdt, de ez egyszer Algy nem simogatta meg. Algy hallgatagon, kábultan, mozdulatlanul s gonddal teljes homlokka ült ott és szivarozott a nélkül, hogy változtathatót volna a helyzetén.

— Megvan! — kiáltá végre; s Darázs is vidáman kezdett ugatni, mint ha neki is sikerült volna valamit fogni. Gyerünk, öreg Darázs, eligazítjuk mi ezt ketten, te meg én. — Patkány, Patkány! Darázs, hozd ide, hozd ide! — kiáltá a pálczáját a folyóba dobva s talpra ugrott.

Pompás gondolat villant meg az agyában, — meghívja Douglast fogolyvadászás ürügye alatt; de biztosra vette, hogy ha Penelop a Douglas jelenlétének varázsát érezi, ismét úgy fogja szeretni, mint elválásukkor a nyáron szerette volt.

— Milyen egyszerű terv — csodálkozom, hogy előbb nem jutott eszembe, — mondá Algy magában, megelégedve róla, hogy sokszor az emberek legjobb tervei dugába dőlnek, Chartres ur megbékült azzal a gondolattal, hogy leánya Douglashoz menjen férjhez. — Tehát mikor aznap este Algy azt mondta «Szeretném Grahamt pár napra meghívni» — a legnagyobb készséggel válaszolá

— Igen, igen, írj neki és hívd meg — én is éppen arról gondolkoztam.

A Douglast meghívó leveletmegírta és el is küldte Algy, mielőtt csak egy szót szólott volna róla Penelopnak. — Penelop nagyon elfehéredett, midőn Algy váratlanul azt mondá:

— Douglas hozzánk jön, hogy nekem a foglyokat egy kissé pusztítani segítsen, tehát ha még mindig van valami mondani valód, akkor elmondhatod neki.

— Mikor érkezik? — kérdé a leány halk, bizonytalan hangon.

— Holnap estére, ha teheti. Megírtam neki, hogy táviratozza meg, ha nem jöhet. Az égre kérlek, Penelop, ne vágj olyan rémült arcot! Chartres néni figyel rád, — sugta hirtelen s Penelop és nagynénjük közébe állott, kinek szeme kíváncsian volt a Pen izgatott arcára függesztve.

A következő nap megérkezett a távirat. Penelop aggodalmasan várta, hogy Algy a narancsszínű borítékot felszakítsa.

— Ma nem jöhet, de holnap korán reggel itt lesz — mondá Algy.

Huszonegy órai gondolkozási idő! — Penelop megkönnyebbülve vett egy hosszú lélegzetet. Ettől a Douglással való falálkozástól irtózott. — Szíve elszorult, valahányszor rá gondolt — pedig annak előbb-utóbb meg kell történni. — És miképpen — oh, miképpen mondja el neki?

Másnap reggel Algy az állomásra hajtott,

hogy Douglással találkozzék. — Az új szürkét fogatta be s a tüzes véru ló annyira lekötötte a figyelmét, hogy utjokban csak keveset beszéltek.

— Ugy-e tökéletes? — mondá Algy, a szürkére mutatva. Ha jól betanítom, Dandival szándékozom összefogva használni.

— Ugy látszik, elég tüzes, — válaszolá Douglas. Hát Penelop melyik paripán lovagol most?

— Zultán helyett? — Atyám gondoskodott számára más lóról, de mióta otthon vagyok, nem ült fel rá.

Ho — hó — csendesen! — csitította a szürkét, midőn vágatni kezdett.

Pár perc múlva az előcsarnok ajtajánál álltak meg; Algy ekkor azt mondá:

— Penelopot a szalonban találod; tudod merre kell menned.

*

A szalon ablakán keresztül erősen besütött a nap, megaranyozva a díszítéseket és virágokat. Penelop a divánon feküdt, arcát eltakarva s a napsugarak arany haján játszottak. — Graham Douglas előtte állott s komolyan és szomoruan nézett reá.

Tíz percczel előbb még mint boldog ember lépett a szobába; s néhány töredezett szó a leánynak halvány ajakáról elég volt arra, hogy életéből minden örömet örökre száműzőn.

(Folyt köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. Ö. Szent-István. A kérdéses cikket nem kaptuk meg. Ez magyarázza meg előttünk, hosszas — 3-4 heti — hallgatását. Szíves üdvözléssel.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, máj. 18.

Buza máj.-ra — — — —	17.98
Buza okt. — — — —	16.40
Rozs okt.-re — — — —	13.30
Tengeri májusra 1905. — —	13.30
Zab ápr.-ra — — — —	14.34
Repeze máj.-ra — — — —	23.40

Értéktözsde.

Budapest, máj. 18.

Oszrákhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — —	806.50
Leszami oló bank — — — —	464.50
Rimamurányi — — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	649.—
Közuti vasut — — — —	569.50
Városi villam s vasut — — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 máj. 18-án.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	118.50
Magyar koronajárdék 4% — — —	98.20
Magyar koronajárdék 3½% — — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.25
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön —	22.4—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön —	1.70
Osztrák járadék papírban — — —	100.25
Osztrák járadék ezüstben — — —	100.75
Osztrák járadék aranyban — — —	1.20
Osztrák korona járadék — — —	100.50
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — —	16.45
Magyar hitelbank részvény — — —	78.775
Osztrák hitelbank intézeti részvény —	6.71—
Osztrák-magyar államvasuti részvény —	670.75
20 frankos arany (Napoldor) — — —	19.05

Német birodalmi márka — — — —	117.32
London vista — — — —	240.30
Páris vista — — — —	95.45
márkás 20 arany — — — —	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Faeladási hirdetés.

A nagyváradi lat. szert. püspökség beéli uradalmahoz tartozó ágrisi erdő-gondnokság botfeji erdejében tarlasztásra kerülő és 55815. tömörköbméterre becsült (138.000 darab) tölgyműfa és 179378. tömörköbméterre becsült bükk-szálfá 1905-1913. évek alatt foganatosítandó kihasználásra zárt ajánlati tárgyalás útján áruba bocsájtatik.

Az eladó fa a botfeji völgyből kiemelkedő hegyoldalon üzemterv szerint 2250·8 kat. holdon áll.

A kik a természetben is kijelölt erdőt megtekinteni kívánják, sziveskedjenek a beéli uradalom főerdészéhez (posta: Beél vasutállomás. Bokszeg—Beél) fordulni.

Ugyanott betekintheők a tölgyfa számlankénti felvételét magukba foglaló könyvek és az erről, valamint a próbaterv alapján becsült bükkfáról készült összesített kimutatás, mely Nagyváradon az erdőhivatalnál szintén rendelkezésre áll.

A 3% bánatpénzzel ellátott zártajánlatok folyó évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig a nevezett püspökség jószágigazgatóságához nyújtandók be, hol ugyanaz nap délután 2 órakor — az esetleg személyesen vagy megbizzottal részt venni kívánó ajánlattevők jelenlétében — fognak felbontatni.

Kiköti az uradalom, hogy az ajánlattevők közül szabad tetszése szerint választ és hogy amennyiben az ajánlatokat megfelelőeknek nem tartja, az ajánlati tárgyalást eredménytelennek fogja nyilvánítani; végül, hogy az ajánlat elfogadása csak a püspök Ur Ó Excellentiája jóváhagyásával válik érvényessé, mi a köntendő szerződés érvényessége a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium jóváhagyásától is függővé tétetik.

Az eladási feltételek Nagyváradon a jószágigazgatóságnál és az erdőhivatalban, továbbá Beélben a főerdésznel és Ágrison az erdésznel betekintheők.

Nagyvárad, 1905. május 3-án.

Eröss Rezső s. k.,

1181.

jószágigazgató.

1875/905 eln. sz.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1905. évi május hó 11-én s folytatva tartott ülésében 1674838 905. kgy. szám alatt kelt véghatározata folytán az üresedésben levő I. oszt. rendőralkapitányi, továbbá a II-od és III-ad oszt. számtisztai állásokra ezennel pályázatot hirdeték.

Szervezeti szabályrendeletünk értelmében az I-ső oszt. rendőralkapitányi állás 2200 korona fizetés és 600 korona laktér illetményvel a

II-od oszt. számtisztai állás 1200 kor. fizetés és 400 korona laktér illetményvel, végül a III-ad oszt. számtisztai állás 1000 korona fizetés és 400 korona laktér illetményvel van javadalmazva és nyugdíjjogosultsággal egybekötve.

Ezen állások a június havi rendes közgyűlésen választás útján fognak betöltetni.

Felhívom mindazokat, akik a fennebb megnevezett állások bármelyikére pályáznak, miszerint a szervezeti szabályrendelet 147.§-ában illetve az 1883 évi I. t. cikkben előirt elméletl esetleg gyakorlati képzettségüket igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket f. évi június hó 3-ik napjának d. u. 5 óráig főispán urhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez czimezve Nagyvárad város polgármesteri hivatalához annyival is inkább adják be, mivel a későbbi kérvények figyelembe véteteni nem fognak.

Nagyvárad 1905 május hó 17-én.

Rimler Károly,

polgármester.

„Nagyváradai Hitelbank“

(Kossuth-Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 év időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyujt,

amelyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és

illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot összeg után

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerék és terményekre

előleget ad. Az igazgatóság.

Köszvény- és

348

rheumabetegeknek,

kik ezen betegségtől alaposan szabadulni akarnak, nem ajánlható eléggé a valódi Vilmos-féle köszvény és rheuma elleni vértisztító tea. Készítője Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria; a párisi és mellbourtrnei kiállításokon a legmagassab díjjal — arany éremmel — lett kitüntetve Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Hallotta a legujabb hirt?
Azt, hogy
Telcser Mátyás
az eddig Hegedűs Ármin czimen
vezetett rőfös- és divatáru üzletét
Szent-László-tér, Sas kapuja mel-
lett felosztlatja.

Érdemes megtekinteni, mert a
raktár rövid idő alatt akár
nagyban, akár kicsinyben lesz
elárusítva.

Vehet ott, akinek nem is kell.
Fő üzletem Zöldfa-utczán
továbbra is fentmaradt.

Üzletfelosztás.

Biharmegyei Takarékpénztár
Zálogháza
Kossuth-utca

**Kölcsönt ad: értékpapi-
rokra, éksze-
rekre, iparicikkekre és ingó-
ságokra** a legolcsóbb kamattal mellett,
a fürdő-évad beálltával elfogad minden-
féle értékeket jutányos őrzésdíj mellett.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképesz lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

→ villamosvilágítási ←

és erőátviteli berendezések felszerelését, hővítését, átalakítását, javítását, ivlápák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Nagymagtár kiadó.

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYARBAN** Friedländer Hermannál. Telefon: 143.

Egy szép nagy tágas sarok üzlethelyiség élénk forgalmu helyen **1905 november 1-től**, egy udvari magtár **1905 aug. 1-től kiadó**. Ertekezhetni a polgári takarékpénztárnál (Kossuth-utca.)

Ujjonnan berendezett üzlet!
Wallerstein Fülöp Fiai cég
(Béme r-t ér.)

Üzletünket kézmű-, divat-, rövid-, és díszárakkal **egész ujjonnan** berendeztük, van szerencsénk a t. vevő közönségnek erről részbeni és rövidkivonatu árjegyzékünket szíves áttekintés végett bemutatni.

Elvünk ezután is finom minőségű árukat olcsó szolid szabott árak mellett kiszolgálni.

Árjegyzék kivonat:

Ruha szövetek 120 széles métere már 30 krtól kezdve.	Luisin , mevrelieu, minden szín elsőrendő 1 forint.
Tiszta gyapju szövetek 120 széles minden színben 50 krtól 1 frt 50 krig.	Messalin minden divatos szín 1 frt 40 kr.
Costüm kelmék 140 széles métere 1 frttól 4 frtig.	Blous Selymek már 50 krtól kezdve 3 frig.
Grenadinok minden divatos színben 120 széles 1 frt 25 kr.	Fekete ruhának való selymekben nagy választék minden árban.
Musslinok nyári ruháknak nagyon alkalmas tiszta gyapju métere 1 frt.	Különlegesség 120 széles Saten de Lyon métere 3 frt 50 kr.
Legujabb félgypju delainek 28 kr.	Mosó árak karton, zephir és levantinok 25 krtól kezdve legjobb kivitelben.
Legujabb gyapju delainek 45 krtól 55 krig.	Mindenféle bélésárak.
Valódi francia delainek 65 krtól 75 krig.	Nagy raktár vászon, chiffon és kész fehéreneműekből.
Selyem árakban Glória minden szín 50 kr.	Dus raktár szőnyeg, függöny és paplanokban.
Pongis minden szín 68 kr.	

A tisztelt közönség nagybecsü bizalmát, melyet eddigi jutányos árainkkal és szolid kiszolgálásunkkal eddig is szerencsések voltunk kiérdemelni továbbra is kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel **Wallerstein Fülöp Fiai.**